N°. 109. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag den 3 Junij

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, brengen, bij dezen, ten verzoeke van den Heer Kolonel Plaatselijken Kommandant, ter kennisse der ingezetenen, dat te volgen van den 1sten Junij, de poorten dezer Vesting zullen worden geopend des morgens ten vier uren (zijnde hetzelfde uur als thans) en gesloten des avonds ten negen uren; zullende de drij boomen gelijktijdig met de poorten worden geopend, doch een half uur vroeger dan deze gesloten worden.

Breda, den 31sten Mei 1831.

DE ROY Vt,
Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÄUIKES.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, ontvangen hebbende het kohier der patenten over den jare 1831, door Z. E. den Heere Gouverneur der provincie Noord-Brabant executoir verklaard.

Brengen ter kennisse van de belanghebbenden, dat hetzelve kohier, te rekenen van heden, den tijd van *tien dagen*, op de gewone dagen en uren, ter secretarij dezer stad ter visie voorhanden liggen zal, en, dezelve verstreken zijnde, aan den Ontvanger der Directe Belastingen ter invordering zal worden uitgereikt. Wordende een jeder, tot voorkoming van schade, gewaarschuwd, om, ten vastgestelden tijde, de verschuldigde aanbetaling te doen, alsmede dat, volgens het Besluit van welgem. Z. E. van 19 April 1830 C n°. 19 (Provinciaalblad n°. 64), alle reclames om ontheffing of vermindering van den aanslag in het Patentregt, zullen moeten worden ingediend binnen den bij de wet bepaalden termijn van *drie maanden*, na de dagteekening der executoir verklaring des kohiers van iedere gemeente, zijnde voor deze stad den 14den Mei ll.; zullende, *na verloop van dien termijn*, geene reclames tegen voornoemde belasting meer worden aangenomen, terwijl een ieder zal behooren indachtig te zijn, dat meergemelde reclames, op behoorlijk gezegeld papier geschreven, voorzien van het bewijs, dat de verschenen termijnen zijn voldaan, en met alle verdere benoodigde documenten gestaafd aan den Controleur der Directe Belastingen, tegen reçu, ter instructie moeten worden ingediend, om daarna, voorzien van de advizen der Provinciale Inspecteurs, ter beslissing aan Hoogen Gedeputeerde Staten te worden voorgelegd. En voorts, dat dusdanige reclamatien, ter voorschreven zake, *na* den bepaalden termijn, of ter bekwamer tijd ingediend, doch met de vereischte bescheiden gemuniëerd of niet door het intermediair van den daartoe bevoegden Controleur ingeleverd, ten koste der reclamanten zullen gezetourneerd, of wel als niet ingekomen beschouwd worden.

Breda, den 13den Junij 1831.

DE ROY Vt.
Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÄUIKES.

NEDERLANDEN.

Breda, den 31sten Mei.

Z. Excell. de directeur-generaal van oorlog, de heer *de Eerens*, is door Z. M. benoemd tot kommandeur der Willems-orde en de kolonel graaf *van Stirum*, directeur van het personeel, benevens de heer *Schokker*, belast met de directie van het materieel des legers, tot ridders van den Nederlandschen Leeuw.

— In de zitting der Staten-Generaal van Dingsdag ll. is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een nieuw ontwerp van wet, betreffende de begrootingswetten over dit jaar; dezelve is van den navolgenden inhoud:

Edel Mogende Heeren!

De kennisneming van den loop en tegenwoordigen stand der overtuigingen van U Edel Mogenden, omtrent de aanhangige begrootings-wetten, heeft Ons doen zien, dat die wetten aanleiding hebben gegeven tot aanmerkingen, welker verder onderzoek de spoedige tot stand bringing dier wetten noodwendig nog zoude moeten vertragen.

Intusschen is het van dien te meer gewigt, in de behoeften van 1831 zonder verwijl te voorzien, naarmate de dienst van dat jaar reeds gevorderd is, en het tegenwoordig oogenblik vooral de ontwikkeling der nationale krachten voor 's lands welzijn vordert.

Het in de afdeelingen uwer vergadering behandelde denkbeeld om, door het openen van het benoodigde crediet, de dienst van dit jaar al aanstonds te verzekeren, is dan ook met genoegen door Ons aangenomen.

Het nevensgaande ontwerp van wet, waarbij eenvoud van onderscheidene bedenkingen en wenschen der afdeelingen, zoo veel mogelijk, is te gemoet gekomen, is met die bedoeling opgemaakt, en wordt door Ons met vertrouwen aan uwe vergadering aangeboden.

En hiermede, Edel Mogende Heeren! bevelen Wij U in Gods heilige bescherming.

's Gravenhage, den 30sten Mei 1831.

— Gisteren lien hier het gerucht, dat er te Gent eenige ernstige onlusten waren uitgebarsten, dat in laatstgemeldestad de associatie en de jabobijnsche partij de bovenhand begonnen te krijgen, dat alle de ministers afgezet waren en dat er in beide steden braaf gevochten werd, enz. enz. Het ons uit eene zeer goede hand toegekomen bericht, dat de, te Turnhout, in groot aantal gelegerde, belgische troepen eensklaps last hadden bekomen, om op Brussel te marcheren, immers, om eene achterwaartsche beweging te maken, scheen deze geruchten, ten minsten, wat laatstgemelde stad betrof, te bevestigen, en des te meer, daar men zien kon, dat de lezing van den in ons vorig nommer medegedeelden brief van den 29sten dezer, onder de steeds onrustige en roerzieke Brusselaren, niet weinig sensatie zou hebben verwekt. Heden echter hebben wij inzage van de brusselsche dagbladen van den 1sten Junij gehad, welke, niet alleen niets van die onlusten melden, maar zelfs, behalve het verslag der zitting van het congres van maandag, den 31sten Mei, waarvan wij hierouder den hoofdzakelijken inhoud mededeelen, volstrekt niets van eenig belang inhouden.

Ook sedert een paar dagen liepen hier tegenstrijdige gerucht wegens eene doorbraak in den Schelde-dijk. Sommigen zeiden bij bij het Vlaamsche hoofd, anderen bij het fort Lillo. Algemeen kwam men daarin overeen, dat er een gat of kring van zeven uren in den omtrek door dit ongeluk onder geloopen zou wezen. De Antwerpsche bladen van den 31sten vermelden tot geene groote verwondering niets van dat ongeluk, en alhier was deswegens niets stelligs bekend, dan dat er eenige ingenieurs derwaarts vertrokken waren. Heden lezen wij in de Staats-Courant:

„In ons N°. 82 werd bericht, dat, in den nacht van den 2den op den 3den April jl., eene verzakking had plaats gehad in den Scheldedijk, welke aan het noordeinde van den zuidberm van het fort Lillo aansluit. Deze schade is destijds, door de spoedige aanwending der noodige middelen, weldra genoegzaam hersteld geworden, zoodat te dien opzigte geene ongerustheid meer scheen te kunnen bestaan. Intusschen heeft hetzelfde voorval zich op den middag van den 30sten Mei jl. ter zelfder plaatse herhaald. De daardoor veroorzaakte verzinking was van veel ergeren aard dan de eerstgemelde. Alle krachten zijn dadelijk, bijzonder ook door de bezetting van het fort, ingespannen, om die ramp te herstellen en eene gevreesde doorbraak te verhoeden, en aanvankelijk bestond er alle hoop om hierin te zullen slagen. Dezelve is echter weldra verijdeld geworden, zijnde de dijk des avonds ten zes ure doorgebroken."

— Het bevestigt zich, dat onze schepen op de Schelde, die op den 20sten der vorige maand digter bij Antwerpen positie hadden genomen, hunne vorige standplaatsen weder hebben ingenomen.

— Aan de *Zeeuw*, die nog steeds in het dok te Vlissingen ligt, wordt niet meer gearbeid; hij is echter gereed om, wanneer noodig, dadelijk op te zeilen. De buitengewone werkzaamheden aan de werf aldaar zijn intusschen ook gestaakt, hetgeen het vermoeden versterkt, dat men denkt dat de zaken spoedig tot een goed einde zullen gebragt worden.

— In Staats-Vlaanderen blijft men sich versterken; onlangs dezer geleden is nog eene sterke kompagnie mobiele Zeeuwsche schutters van Zuid-Beveland derwaarts overgestoken.

— Zondag ll. waren in het groot gevangenhuis te Roerd, omtrent middernacht, oproerige tooneelen onder de gevangenen ontstaan. Zij maakten rumoer en bonden op, doch werden al zeer spoedig door de hoornsche en noord-hollandsche plattelands-schutterijen tot rede gebragt; een der gevangenen is bij die gelegenheid dood geschoten.

— De tijdingen van Warschau, over Berlin ontvangen, zijn wel der allen ten voordeele der Polen. Deze zouden, op den 16den,

de stad Ostrolenka, die door den russischen generaal *Sacken* verdedigd werd, ingenomen en zich ook van Lomza hebben meester gemaakt. Van Ostrolenka zouden zij tot Tykerzyn, vijf mijlen van Bialystok, voortgerukt zijn. De berigten van deze russische kant zullen waarschijnlijk wel geheel anders luiden.

In Litthauen zijn de insurgenten, na de overdaag, die zij bij Kattygen geleverd hebben, ten eenemale verstrooid.

— Onze parijsche berigten hebben ons heden niet bereikt. Uit het fondsen-merk van den 28sten Mei aangeteekend, blijkt, dat op dien dag de 5 pCt. op 91,40, de 3 pCt. 65,70 stonden. — De [illegible] en geregisterde ontvangen parijsche berigten zijn hier heden te vinden.

— Engelsche berigten zijn heden niet bij ons aangekomen.

Op het oogenblik, bij het ter persse [illegible] ons de volgende wij berigten uit Brussel van gisteren, woensdag morgen. In de zitting van den vorigen dag, den 31sten, zijn de discussien over het voorstel der heeren *Nothomb*, *Vilain XIIII* en *H. de Brouckere*, zoo als het door de centrale sectie is voorgedragen, voortgezet geworden, en is men ter stemming over het eerste artikel, betreffende de kens van den vorst, overgegaan, hetwelk bij meerderheid van stemmen aangenomen is. Verder heeft men gedelibereerd; in hoe verre het met de eer der natie strookte, om over de Luxemburgsche en Limburgsche kwestien in onderhandeling te treden, doch daaromtrent het niet eens kunnen worden, *(wij zullen zien, in een volgend nommer, van deze zitting nader verslag geven)*. In de gemelde berigten blijkt niets van ontdusten te Brussel of elders ontstaan.

's Gravenhage, den 31sten Mei.

Heden hebben de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal het ontwerp van wet, in de zitting van gisteren ingekomen, tot het verleenen van credieten aan de regering, onderzocht. Morgen ten tien ure zullen de beraadslagingen plaats hebben over het ontwerp zelve, met wat betreffende wijzigingen in het tarief. Men voorziet daaromtrent eene uitgebreide discussie. Men voegt er bij, dat onder de eersten leden, welke over het ontwerp het woord zullen voeren, kunnen genomd worden de heeren *Bijleveld* en *Temmer*.

Uit Limburg.

Wij hebben uit eene zekere bron vernomen, dat men zich bij het departement van oorlog met eenen zwaren arbeid betrekkelijk aanbestedingen van wapenen, equipement-stukken en paarden voor het leger bezig houde, waarvan het personeel insgelijks zal vermeerderd worden.

— Van Luxemburg wordt ons geschreven, dat de hertog van Saksen-Weimar, in den nacht van den 16den op den 17den, die stad verlaten heeft.

Het volgend stuk is, ter plaatsing, aan alle de brusselsche dagbladen gezonden:

PROTEST DER BELGISCHE ASSOCIATIE TE BRUSSEL.

Burgers

der vertegenwoordigers van het Heilig Verbond hebben ons, bij monde van onzen minister van buitenlandsche zaken, in de jongste zitting van het congres, onze gedachten geopenbaard.

Die hier het resultaat der onderhandelingen, dat men ons voorstelt als aan België eenen souvereinen zuidelijke moeten bezorgen, welke door de oplossing van alle zwarigheden betrekkelijk het territoir tot morgen moeten brengen, en onze constitutie handhaven zou.

Thans wil men ons nog, in weerwil van het krachtdadig protest onzer representanten, tot de protocollen doen toetreden.

De protocollen! Waarin bestaan die? Eene pruissische bezetting in België, het ontruimen van Venlo en van een groot gedeelte van Limburg; het schandelijk verlaten of inkoopen van Luxemburg; de vrijheid der Schelde, door zijn bezit van den linker-oever dier rivier, aan de grillen van Koning *Willem* overgelaten, en eindelijk de betaling der hollandsche schuld. Belgen! stelt u gerust; nooit zal het nationaal congres zulk eene verloochening bekrachtigen.

Het zal zich geenszins laten verschrikken door bedreigingen, welke ons de *verrijzenis van den belgischen naam* doen voorzien, als de strijd voor onze edele pogingen, om de verpligtingen, welke ons opgelegd zijn, te vervullen, ons onvermijdelijk zou brengen in een verbond, dat alle denzelfs leden, hoezeer in het bestaande in het verbond, dat alle denzelfs leden, hoezeer in het [illegible] welke [illegible] van het opperhoofd van den staat, wijken, de protestant als de [illegible]

gische associatie tegen de, in de mededeeling van lord *Ponsonby*, vatte grondbeginselen en tegen het laatste protocol.

Brussel, den 29sten Mei 1831.

Het bureau en de leden van het dirigerend comité.

(volgen de onderteekeningen)

Heden, bij de opening van het nationaal congres van maandag den 30sten Mei, werd omtrent half twee uren geopend. De toevloed van aanschouwers, vooral van dames op de tribunes, was grooter dan nog immer bemerkt was.

Na het behandelen van eenige getallen, waaronder voor- en tegen den prins *van Saxen-Coburg*, geeft de president het woord aan den gezanten minister van financien, den heer *de Brouckere*. Deze [illegible] minister meer, nog aan het congres een ontwerp van decreet voor, over de opheffing der regten van in- en uitvoer op het goud en zilver, een ander, betrekkelijk de branderijen en een aangaande den eed door de ambtenaren af te leggen.

Om de vergadering niet op te houden, leest de heer *de Brouckere* de ontwerpen niet voor, maar, na eenige korte verklaringen aangaande dezelve, poogt hij zijne administratie te verdedigen, zich van de hem deswege gedane beschuldigingen vrij te pleiten en zijne belangeloosheid te doen uitkomen, als hebbende, bij een personeel van 7,000 ambtenaren, niemand zijner betrekkingen, slechts een geval uitgezonderd, met eenen post begunstigd.

De heer *Reikem* brengt daarop, uit naam der centrale sectie, rapport uit over het voorstel der heeren *Nothomb*, *Vilain XIIII* en *H. de Brouckere*. Hetzelve is door haar met eene kleine veranderling eenstemmig goedgekeurd, en van den navolgenden inhoud:

» Overwegende, dat de Zuidelijke provincien van het voormalig koningrijk der Nederlanden, Luxemburg daaronder begrepen, zich eenklaps van de Noordelijke provincien gescheiden hebben, om eenen afzonderlijken staat uit te maken;

» Overwegende dat het, voor te wapen te snellen, voor België zaak is, om door middel van onderhandelingen, die deelen van deszelfs grondgebied, welke aan hetzelve betwist worden, te verkrijgen, wordt besloten:

» Art. 1. De verkiezing van het hoofd van den staat zal binnen de termen, vastgesteld bij decreet van het congres van den 25sten januarij, [illegible] gemaakt worden.

» 2. Het gouvernement is gemagtigd, tot het openen van onderhandelingen, om de kwestien over het grondgebied betrekkelijk het Groothertogdom Luxemburg, ten einde te brengen.

» 3. Het is geautoriseerd om des noods over een te komen, zonder kranking der nationale eer, dat Maastricht een gemengd garnizoen, behalve hollandsch, krijge. Al de schikkingen, over deze onderscheiden punten genomen, zullen, vóór ter executie gelegd te worden, aan het congres worden onderworpen.

» 4. Het rapport over deze onderhandeling zal aan het congres, vóór den 20 [illegible] worden gedaan.

» De centrale sectie belast zich, dat dit ontwerp den voorrang hoven de hier voorgaande bekomt.

De president doet het voorstel, om onmiddelijk over het advijs der centrale sectie te delibereren. De heer *De Nef* heeft intusschen eerst het woord, om rapport over de petitie van Venlo uit te brengen. Daarop krijgt na eenige woordwisselingen de heer *Seron* het woord, welke aan eene algemene redevoering, observatien doet, betreffende de officiese mededeeling van lord *Ponsonby*, bij een' brief van 27 mei aan den heer *Leboeuf*, minister van buitenlandsche zaken, gezonden, ten einde van welke hij verzoekt, om, ten aanzien van gedachten brief aan lord *Ponsonby*, tot de orde van den dag over te gaan en geen punt definitief te kiezen, voordat de kwestien over het grondgebied zullen uit den weg geruimd.

De heer *Devaux* het woord gevraagd hebbende, zegt: ik wil eene daadzaak ophelderen, die hoogstbelangrijk, en [illegible] licht is gesteld. Men heeft veel gesproken van het 22ste protocol, het publiek heeft er zich [illegible] over gehouden, er ongerust over, en [illegible] aanzien van dit protocol [illegible] *schen Courier*, van 25 Mei, dit is [illegible] gezegd, dat dit blad [illegible] uit Rotterdam ontvangen [illegible] van het begin van Mei zijn [illegible] niet medegedeeld. Het blijkt overigens uit de mededeelingen van lord *Ponsonby* [illegible] terug gekomen; [illegible] gezegd, dat [illegible] burg dezelfs eigendom [illegible] volgens de mededeelingen, door den heer *Belliard* en lord *Ponsonby*

gedaan, geene kwestie meer van eene scheiding tusschen België en het Groot-Hertogdom. Nog wordt er in het protocol No. 22 gezegd, dat Luxemburg door de belgische troepen zal verlaten worden, en schier ligt deze aan België op te leggen, voorwaarde niet in den brief van lord *Ponsonby* aan den heer *De Wael* opgesloten, die zelfs geen gewag van het protocol van 20 Januarij maakt, en dat juist daarom, mijne heeren, strekt dit protocol moet beschouwd worden als niet gemaakt, sedert de grootste moeijelijkheid, die betrekkelijk Luxemburg, door latere onderhandelingen, is uit den weg geruimd. Ik vertrouw mij, mijne heeren, dat men het volk door middel der publiciteit wijs maakt, dat wij de hollandsche schuld niemand betalen; slechts voorstellen zijn er omtrent dit punt gedaan. Heeft men zelfs niet erkend, dat er onnauwkeurige voorslagen in het protocol van 27 Januarij zijn ingeslopen. Ik moet alzoo deze weinige woorden zeggen, om de regtmatige ontrust te doen ophouden, welke het besluit, om de hollandsche schuld te betalen, zou veroorzaken: zulk een besluit is nooit genomen.

Men spreekt oberhandelijk van protocollen; maar, mijne heeren, alle verbalen van de zittingen die te Londen op het *foreign office* gehouden worden en die tot onze, of tot andere zaken van Europa betrekking hebben, zijn protocollen; zoo weet men sedert lang in de diplomatische wereld, dat er protocollen onder de n. 23 en 24 bestaan, welker inhoud wij niet weten en die ons misschien in geenen deele aangaan."

Verscheiden sprekers, als de heeren *Jottrand* en *Nothomb*, voerden daarop het woord en werden uit over de kwestie van den worst, de grenzen en den oorlog. Aan het einde der zitting vraagt de heer *Rodenbach* den minister, of hij de verantwoordelijkheid er van op zich neemt, wanneer hij zegt, dat het 22ste protocol door den brief van lord *Ponsonby* bevestigd is.

De minister verzendt zich met te zeggen, dat de brief van lord *Ponsonby* van latere dagteekening dan het 22ste protocol was, maar dat hij geene andere verantwoordelijkheid daarvan op zich kon nemen.

De heer *de Merode* stemde voor de onmiddelijke lezing, zich in zijne rede sterk uitlatende van te Londen gemistificeerd (om den uijo geleid) te zijn geworden.

Te half zes werd de zitting opgeheven en tot den volgenden morgen ten tien ure ter voortzetting der discussien gedajourneerd.

— De regent heeft de demissie van den heer *de Brouckere* aangenomen. Gisteren avond zeide men, dat de heer *Lebeau*, na twee weigeringen, de portefeuille van financien aan den heer *de Cocq* had aangeboden.

— Men verzekert dat lord *Ponsonby* overmorgen naar Londen denkt terug te keeren.

— De raad der stad Brussel heeft bij stemming aangenomen, om aan het congres een adres, ten voordeele van den prins van *Saksen Coburg* in te dienen.

GENT, den 29sten Mei.

Het opschrift, dat op het groen schild aan den vrijheids-boom voor de groote vleesch-hal alhier geschilderd was, is, in den afgeloopen nacht, door middel van eene klisteerspuit met vitriool, of eenig ander bijtend vocht, mitgewischt geworden. Reeds verscheiden malen is het met drek besmeerd geweest. De slagters hebben besloten, ijzeren letters in de paalen er van te stellen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten Mei.

Wij lezen in ons dagblad *le National*:

» Wij vernemen, dat Oostenrijk eene nota aan de conferentie te Londen heeft doen behandigen, in welke dat kabinet op de stelligste wijze verklaart, nooit te zullen toestemmen, dat Luxemburg met den nieuwen staat vereenigd worde."

— Onze dagbladen bekleden den navolgenden brief van den generaal *Lafayette* aan prins *Adam Czartoryski*, president van het nationaal gouvernement in Polen:

» Prins,

» Ik heb de eer gehad u dezer dagen over Trinicata te schrijven; ik hoop, dat mijne brieven u zullen gemeld zijn. Het doel van dezen is u, op verzoek van mijnen ambtgenoot, den generaal *Lamarque*, eenen oppercommandeur aan te bieden, die het, van mij grootelijks benijd, geluk heeft van naar Polen te vertrekken. De kolonel *Langerman* is laatstelijk, als eerste aide-de-camp, bij den staf des generaals *Lamarque* geplaatst geweest. Hij is van goede paspoorten voorzien en spreekt vlaamsch. Duitsch en Italiaansch, hetgeen ons doet hopen, dat hij het doel zijner reis zal bereiken. Het zal mij gelukkig, prins, bij iedere gelegenheid, als ik u de inwilliging mijner wenschen voor Polen, die minder gevoelens voor de nationale garde van Warschau en die van mijne gehechtheid en achting aan uw persoon, mag doen tockomen.

(get.) LAFAYETTE.

De kolonel *Langerman* is inderdaad, op den 15den dezer, te Warschau aangekomen. Hij is verplicht geweest, de pruisische grenzen over te gaan, dwars door moerassen en een hagelhail publieke kogels, waarvan hem echter gelukkig niet een getroffen heeft.

— Men zegt hier, dat de Paus onzen koning *Lodewijk Philips* den titel van *allerchristelijkste koning* en den hertog van Bordeaux (volgens sommige *Hendrik V*) dien van *oudsten zoon der kerke* zou verleenen.

— Van Turijn wordt gemeld, dat Z. M. zijnen oudsten neef, prins *Ferdinand*, den titel van *hertog van Savoije* en dienen jongeren broeder, prins *Victor*, dien van *hertog van Genua* verleend heeft.

De fondsen stonden heden: de 5 pct., op kontant, 91,60, op tijd 91,70; de 3 pct., op kontant, 65,05, op tijd 65.

DUITSCHLAND.

AUSSIG, den 27sten Mei.

Volgens een schrijven van Malta van den 6den april, in *la Minerve du Giorno* opgenomen, heerschtte er destijds, op dat eiland, in de etablissementen der marine, eene groote werkzaamheid. Daar waren bevelen gegeven, welke groote bewegingen op de Middellandsche Zee aanduidden. Bij het vertrekken des briefs was er eene vloot van vijftien zeilen in het gezigt, die naar het eiland stevende, om de verdere bevelen der britsche regering af te wachten. Ook werd er sterk van de komst van een turksch smaldeel in de Adriatische Zee gesproken.

— Volgens berigten uit Griekenland, door de italiaansche couranten medegedeeld, zouden de oproerlingen, in sommige streken van Griekenland, eenigzins dalende, voorkomen gestuit zijn, daardoor, dat de aardsbisschop van *Patras*, zich in persoon naar de gesch... begeven heeft, om de maatregelen ten uitvoer te leggen.

Mengelingen.

FRAGMENTEN UIT HET *MEMORANDUM* VAN *******.

III.

De blinde fortuin brengt dikwerf daar alleen een onverwacht groot geluk en voordeel, waar het den bedeelden, later, des te erger met ongeluk wil vervolgen.

Ieder mensch, welke zijne bestemming als mensch en als lid der maatschappij gevoelt, die opmerkzaam gadeslaat hetgeen om hem gebeurt, zal de waarheid van dit gezegde, zoo niet meermalen, ondubbelzinnig, dan toch van nabij gezien hebben. Zoo ook beschouwde het lot van België; — niet, dat ik daardoor zonde willen aantoonen, dat België werkelijk door de fortuin met geluk en voorspoed is bedeeld geworden, maar met een *betrekkelijk* geluk, als ik mij zoo mag uitdrukken, dat de plannen van eenige volksleiders zoo ongelooflijk begunstigde, — iets waarop thans diezelfde volksleiders met zoo veel hoogmoed steunen, en, als het werk hunner handen aan Europa willen kenbaar maken. Het blinde noodlot, eene reeds lang bestaande misnoegdheid bij belgische civiele en militaire personen, en daarbij het goede menschlievende hart van den besten der vorsten, hebben te zamen gewerkt, om eene omwenteling van zaken daar te stellen, welker gevolgen niet te voorzien waren.

Deze stof, voor de geschiedenis belangrijk zijnde, verdient nadere ontwikkeling.

In het dagboek eener door mij gedane reis in het zuidelijke gedeelte van het voormalig koninkrijk (1) der Nederlanden, had ik verscheidene opmerkingen omtrent de gevoelens van sommige steden en landbewoners, maar ook vooral van de in België in garnizoen liggende koninklijke troepen, opgeteekend; — gevoelens, die ik dacht bij het gouvernement bekend te zijn, omdat men zich geene moeite gaf, die voor het publiek te verbergen, maar, integendeel, in konfijdenzen en societeiten luidruchtig genoeg aan den man bragt. Destijds zag ik reeds met bangsheid de eene of andere gebeurtenis te gemoet, waarin ons vaderland in- of uitwendig zou getrokken worden.

Sedert twee jaren hadden de hersenschimmige denkbeelden der geesten der belgische dagbladen, op het gemoed der meeste belgische ambtenaren, ten nadeele gewerkt. Velen hadden de begrippen eener losbandige vrijheid ingezogen, begonnen daardoor mede in het denkbeeld te verkeren, dat zij ten koste der Hollanders verrijkt werden. Deze gevoelens werden des te meer gekoesterd en opgewonden, bij de oogenschijnlijke onverschilligheid, die men dacht dat de koning voor het leger voedde, iets hetgeen niet gehaald, en al te duidelijk was. Er bestond te weinig emulatie in het leger, vele korpsen waren in bevorderingen vergeten, en toen

(1) De schrijver meent hiermede het *Dagboek eener Reisreis*, waarvan wij in het jaar 1830 [illegible] verscheidene uittreksels gegeven hebben.

(*De Redactie.*)

wenklaps, bij het zamentrekken van het staatkundig onweder, de t
langverlegene korpsen, door eene groote, maar toch nog onvolle-
dige bovenkamer, uit den slaap der misnoegdheid werden gewekt,
hadden de verleidende theorien van eenige misnoegden reeds te diep
wortel geschoten. Wat niet het Belgisch gedeelte van het leger
scheen te zijn, had de reeds voorspeld in het laatst van de maand
Julij van 1830, in eenen brief aan een mijner vrienden in S.....
waarin, dezer woorden voorkomen: » God behoede ons voor in-
» of uitwendige onlusten: het grootste gedeelte der Belgische offi-
cieren, ja ook Hollanders, zijn misnoegd. — Het leger wordt
vergeten in oogenblikken, waarin het gouvernement op hetzelve
het oog moest hebben, daar het zijne steun in hetzelve mis-
» schien weldra zal moeten zoeken. Gebeurd er iets, dan is het hoogst-
» waarschijnlijk te laat, om het verloren vertrouwen te winnen."

Deze aanmerking diende vooraf te gaan, om tot mijne stelling terug te komen.

ANTITHESIS

Reeds lang hadden eenige mannen, maar vooral jonge heetkoppen, ondersteund door eenige in hunne verdeelingen en eigenwaan bedrogene belgische leden onzer tweede Kamer, in publieke geschriften, hunne medeburgers zoeken te verbitteren tegen eenen koning, die hun land met weldaden overlaadde, zoeken te verbitteren tegen eene natie, die de haar aangedane verongelijkingen zocht te vergeten, in het toereiken eener broederhand, die elk anders volk met dankbaarheid zou gedrukt hebben, omdat die meer vertrouwen, dan menig gezegeld en getekend papier gaf.

Door kunstmatige leiding was deze verbittering allengskens toegenomen. Eene verbittering, die niet meer met *goed doen* was te verzachten, want hierin waren de middelen uitgeput, omdat zulks de grootste hoogte bereikt had; alleen gepaste en goed aangewende gestrengheid ware het eenige redmiddel geweest.

De uitbarsting van het onweder kon echter nog niet geschieden, daar hiertoe de wolken nog niet genoeg met staatkundige electrieke [illegible] waren. Ook waren de aanleidende oorzaken nog niet menigvuldig genoeg, de ware drijvers niet openlijk bekend, en de bekende volkleiders bij weinige gezien. Het gebeurde in Frankrijk in de maand Julij versterkte echter, deze partij in eens meer, dan zij in jaren had kunnen worden, — opende vooruitzigten aan fortuinzoekers, aan heerschzuchtigen en aan meer anderen, die zich onder de regering van den besten der koningen vergeten en verongelijkt dachten.

Dit was een wenk voor het gouvernement, die het gevaar misschien wel inzag, — destijds de middelen in de hand had, om het uitbarsten te voorkomen, maar zich verlamd zag door diezelfde, voor de factie zoo gelukkig uitgevallene gebeurtenis.

De vulkaan, die lang onder de hoofdstad van het fransche rijk, gesmeuld had, was uitgebarsten. Met het op nieuw verschijnen der kleuren, vermeerderde de aanlaat, zegevierend door geheel Europa, zijne vleugels gespreid had, had vreeselijk behaalde krijgsroem, in het geheugen van de veteranen der oude keizerlijke benden herroepen, had aandrift tot het plukken van nieuwe lauweren in het jeugdige fransche bloed ontstoken. Met een naauwelijks te bedwingen geestdrift, loerde het herboren Frankrijk op de bewegingen zijner naburen, om toomeloos daar op neder te storten, waar het slechts vermeenen konde, vijandelijke oogmerken te bespeuren. Het gebeurde was te onverwachts gekomen, had de koningen en vorsten als uit den diepsten slaap gewekt, en geene hunner was tot eene strijd, met het krijgshaftigste en opgewondenste volk der wereld bereid. Van daar die angstvallige vermijding van alle bewegingen te stooten, die in gewone tijden, niet bespeurd zouden zijn.

Het koningrijk der Nederlanden was door het Weener Congres, daargesteld als een voormuur voor Europa tegen Frankrijk, en op dezen voormuur had Frankrijk het eerst het oog gevestigd. De minste beweging van onze troepen uit de Noordelijke naar de Zuidelijke gewesten, al ware die alleen en uitsluitend geweest, om onlusten in dat gedeelte te voorkomen, moesten hier liken gelegd tot eene overstrooming, waar tegen de zwakke dijken van Europa niet bestand zouden geweest zijn. Ziedaar het gouvernement eenklaps verlamd en buiten staat, de middelen aan te wenden, die het in de hand had, om in de zuidelijke provincien eene ontzagwekkende houding aan te nemen, door het zamentrekken van alle disponibele troepen uit de Noordelijke Provincien, vooral Hollandsche, die, door het milicie systema, grootendeels in laatstgenoemde gewesten lagen; ten einde daardoor ook een zeker tegenwigt voor de belgische troppen daar te stellen, die, bij het geringste vijandelijke vuur, tamelijk verwarmd werden. Geene vesting kon in staat van verdediging gesteld, geen patroon meer dan voor de gewoonlijke exercitien gemaakt, geen stuk kanon, meer dan gewoonlijk, uit de magazijnen gehaald worden, zonder de aandacht der steeds loerende fransche bespieders op te wekken.

Ziedaar het eerste punt, waarin het noodlot de factie begunstigde, en dus niet het werk hunner bemoeijingen.

(het gevolg hierna.)

Wanneer men het verhandelde in de zittingen van het Brusselsch congres met aandacht leest, weet men niet of men zich over de daarin heerschende onbeschaamdheid ergeren, of over de nog meer dominerende zotheid lachen moet. Van de vijftig onderwerpen, die daar ter tafel gebragt worden, niet meer of minder naauwelijks drie, die ten einde toe worden afgehandeld. De eene wargeest doet naauwelijks een voorstel, of een tweede stoort de discussien daarover, door een ander, hetwelk zelfs slechts eenige oogenblikken later, door een derde weder verdrongen wordt. Geen wonder, dat in zulke vergaderingen zulke verhevene zaken verrigt worden, waaronder *het proklameren hunner onafhankelijkheid, terwijl zij vreemdelingen bleven aan den scepter over hun, te voeren*, steeds als eene der Belg denschetsendste zaken genoemd zal worden.

Onder de onschatbare weldaden, *waarmede de Belgen door hunne vrijmakers begiftigd zijn*, mag men de *ministeriele verantwoordelijkheid* en het *contreseigne* niet vergeten. Zonder dat toch is er geen geluk voor een volk denkbaar. Een verstandig mensch zal echter zeggen, dat het Belgische voorbeeld weer ten voordeele dezer theorie beslist. De dagbladen, die dan toon in België geven en (wie zou er aan twijfelen?) in dezen melowaarheid zullen spreken, verbloemen niet, dat de tegenwoordige ministers een slechte hoop uitmaken; daar zij den Regent, het congres en de natie bedriegen, en echter, men zou zeggen, dat er in België *geene* ministeriele verantwoordelijkheid bestond.

Zijn vele gemeenten in deze provincie tevreden geweest over het gehouden gedrag der troepen bij hen gekantonneerd, ook Geertruidenberg, ingezetenen zijn in de aangename verpligting, om bijzonder te kunnen prijzen het gehouden gedrag der alhier gekantonneerd geweest zijnde twee kompagnien *Hospitaalsoldaten en Werklieden*; gedurende bijna twee maanden mogten wij ons in hun verblijf verheugen; zelden zag men bij een zoo pas nieuw opgerigt korps die krijgsorde, gepaard met goede verstandhouding onder de manschappen onderlinge, als bij deze kompagnien, gekommandeerd door de heeren *Peperkamp* en *te Water*, beide verdienstelijke officieren, genietende het volle vertrouwen van het gouvernement, als zijnde zij geheel belast geweest met de organisatie van gemelde korpsen.

Geertruidenberg, 28 *Mei* 1831. Eenige ingezetenen van Geertruidenberg.

---

* * Woensdag den 8 Junij 1831, des voormiddags elf uren, zal ten huize van STORTMANS, te Willemsdorp, onder Wieldrecht, voor het saisoen van den Jare 1831, in percelen publiek worden Verpacht, ruim 57 Bunders Extra Schoone HOOI- en WEILANDEN, van de hoog omkade polder dan Oudendijk en Zeehondesplaat en zulks om tweemaal te Hooijen of te Hooijen en te Weiden.

Aanwijzing daarvan zal geschieden 's morgens voor de Verpachting, en informatie te verkrijgen ten kantore van den Rentmeester STERLING te Dordrecht, en bij den Opziener J. KELDER, aan de Louisa-polder, en TIJ MEVAN DER GREEF, op den Oudendijk aan den straatweg bij Willemsdorp.

---

* * Door F. P. STERK te Breda is gaarne verzonden:
* Berigt van Inteekening en Proeven van bewerking, op een Handboek voor de Natuurlijke Historie en Scheikunde, ten dienste van Apothekers Leerlingen en Dispuisten. Dit werk is vervaardigd door de Heeren H. A. KUIJPER VAN WASSENAER, en JOHANNES OVERDUIN, Apotheker en Chemist te Breda; hetzelve zal in twee deelen worden uitgegeven.

Breda 1 Junij 1831.

---

* * JOHANNES ALTHEER, Boekhandelaar te
* Utrecht, heeft gedrukt en alom verzonden: *Over 't Besluit van Antwerpen, dienstens de Heeren TOEBAST, verzeld van aantekeningen en authentieke bijlagen, betreffende de geschiedenis van die vesting, het bombardement van Antwerpen, en den Heldendood van van Speijk versierd met 6 platen, en fac simile van van Speijk, door den Hoogleeraar A. Simons gr. 8°. à . . . f 2.50.*
Ook te bekomen te Breda, bij P. P. Bloet Boekhandelaar en te Bergen op Zoom, bij A. G. van Rijk Kondmy en in 's Hertogenbosch, bij H. Pulier & Zoon Boekhandelaars.

---

* * Bij den Boekverkooper L. VERMEER, aan de Hoogstraat te Rotterdam, word uitgegeven en is alom verkrijgbaar:
1. LVANDERHOEK, Vaderlandsche Gedichten. f 1.
2. HOBEIN, Vaderlandsche Zang, door Hendrik Koopman. Gr. 8°. 20 Cts.
3. H. KUIJPER, Wachtliederen, opgedragen aan de Heeren Leden der Stedelijke Schutterijen. 20. Cts.

Te Breda bij BRUESE & Onz., Boekdrukkers en Boekverkoopers.